

ຄຳນຳ

ຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ

ໃນຊຸມປີ 70, ກອງເລຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ມີການຄົ້ນພົບວ່າການພັດທະນາໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແມ່ນມີທ່າແຮງຫຼາຍໃນລະບົບສາຍນ້ຳເທີນ-ນ້ຳກະດິງ, ຫຼັງຈາກ ມີການສ້າງໂຄງການນ້ຳຖ້ຳມ ຂຶ້ນຢູ່ **ສປປລາວ**. ບໍລິສັດມໍເຕີໂຄລູມບັດ (Motor Columbus) ຊຶ່ງເປັນບໍລິສັດວິສາວະກຳຈາກປະເທດສະວິດ, ໂດຍແມ່ນກອງເລຂາແມ່ນ້ຳຂອງເປັນຜູ້ວ່າຈ້າງ ໄດ້ມາສຳຫຼວດ 3 ໂຄງການຢູ່ສາຍນ້ຳເທີນ. ຈາກນັ້ນ, ໃນຊ່ວງປີ 1984 ຫາ 1986, ບໍລິສັດຊະເມັກ (SMEC) ຈາກປະເທດອົດສະຕາລີ ໄດ້ດຳເນີນການສຳຫຼວດເຕັກນິກທໍລະນີສາດໃນເຂດ ທີ່ສະເໜີສ້າງໂຄງການນ້ຳເທີນ 2. ໃນປີ 1991, ລັດຖະບານ **ສປປລາວ** ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານໂລກ ແລະອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ກໍໄດ້ວ່າຈ້າງບໍລິສັດຊະເມັກ ມາດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງໂຄງການ (ບໍລິສັດຊະເມັກ, 1991). ການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ມີ "ບົດລາຍງານສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ" ຊຶ່ງເປັນການຕີລາຄາສິ່ງແວດລ້ອມຄັ້ງທຳອິດຂອງໂຄງການ. ໃນປີ 1993, ລັດຖະບານ**ສປປລາວ** ກໍໄດ້ເຈລະຈາກັບ ບໍລິສັດຊະເມັກແລະກຸ່ມຜູ້ສະພຽນເພື່ອເຮັດບົດຊ່ວຍຈຳ ເພື່ອສ້າງແລະດຳເນີນໂຄງການ. ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດຫຸ້ນສ່ວນໃໝ່ ທີ່ປະກອບດ້ວຍບໍລິສັດຜູ້ສະພຽນ, ບໍລິສັດໄຟຟ້າຜະລິງ, ບໍລິສັດພັດທະນາອີຕາລຽນໄທ, ບໍລິສັດພັດທະນາທະນະກິດ ແລະ ບໍລິສັດຈັດສະມິນສາກິນ ກໍໄດ້ເຂົ້າມາແທນບໍລິສັດຊະເມັກແລະກຸ່ມຜູ້ສະພຽນ ໃນປີ 1994. ກຸ່ມບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ ມີຊື່ວ່າກຸ່ມໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 (NTEC) ກໍເລີ້ມເຈລະຈາ ສັນຍາຊື້ຂາຍໄຟຟ້າກັບການໄຟຟ້າຝ່າຍຜະລິດແຫ່ງປະເທດໄທ. ໃນຕົ້ນປີ 1994, ແນວຄວາມຄິດຢາກສ້າງໂຄງການໃນຮູບແບບ "ສ້າງ, ເປັນເຈົ້າຂອງ, ດຳເນີນການແລະມອບ" ໂດຍມີລັດຖະບານລາວເຂົ້າຮ່ວມ ກໍປະກົດເປັນຈິງຂຶ້ນ. ຫຼັງຈາກ

ເດືອນພຶດສະພາ 1997, ວິກິດການເສດຖະກິດ ໄດ້ກະທົບຕໍ່ແຜນ ຂອງການໄຟຟ້າຝ່າຍຜະລິດແຫ່ງປະເທດໄທ, ດັ່ງນັ້ນ ລັດຖະບານ ສປປລາວ ແລະ ລັດຖະບານໄທ ຈຶ່ງໄດ້ເປັນແບ່ງແຜນການຊື້ຂາຍໄຟຟ້າ ອອກເປັນສອງໄລຍະ: 1.600ເມກາວັດ ໃນເດືອນທັນວາ 2006 ແລະອີກ 1.700ເມກາວັດ ໃນເດືອນມີນາ 2008. ລັດຖະບານ ສປປລາວ, ທະນາຄານໂລກ ແລະກຸ່ມໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການປະເມີນສະພາບເສດຖະກິດ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຍ້ອນໂຄງການ. ເພື່ອຕີລາຄາທາງເລືອກຕ່າງໆ ກໍໄດ້ເລີ້ມເຮັດການສຶກສາຫຼາຍໆຢ່າງ ແຕ່ເວລານັ້ນມາ. ບໍລິສັດລາເມເຢີ ແລະ ບໍລິສັດເວີເລສາກິນ (1998) ໄດ້ເຮັດການສຶກສາທາງເລືອກ ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານເບື້ອງຕົ້ນເພື່ອຄັດເລືອກໂຄງການນ້ຳເທີນ 2. ຈາກນັ້ນ, ທະນາຄານໂລກ ໄດ້ເຮັດການສຶກສາ ເພື່ອຈັດປະເພດຂອງໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຢູ່ ສປປລາວ (ບໍລິສັດລາເມເຢີແລະບໍລິສັດເວີເລສາກິນ, 2000).

ເລື່ອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ

ກ່ອນພິຈາລະນາ ການພັດທະນາໂຄງການ, ລັດຖະບານກໍໄດ້ເລີ້ມສ້າງຕັ້ງ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ ໃນ**ສປປລາວ** ແນໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການສູນເສຍຖິ່ນອາໄສແລະການລ່າເນື້ອ ທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການຄວບຄຸມ. ອົງການອະນຸລັກທຳມະຊາດສາກິນ - ອົງການໄອຍູຊີແອັັນ (IUCN) ຊຶ່ງລັດຖະບານສປປລາວ ໄດ້ເປັນສະມາຊິກ ມາແຕ່ປີ 1969, ໄດ້ສະເໜີ ໃຫ້ສ້າງເຂດປ້ອງກັນແລະປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດຫຼາຍກ່ວາ 30 ບ່ອນຢູ່ເຂດຕ່າງໆຂອງ **ສປປລາວ** ຊຶ່ງກວມເອົາທັງພູພຽງນາກາຍຊຶ່ງມີອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະຢູ່ອ່າງໂຕ່ງເບື້ອງເທິງ ຂອງອ່າງເກັບນ້ຳດັ່ງກ່າວ. ໃນເດືອນ 6 ປີ 1991, ລັດຖະບານ ໄດ້ພິຈາລະນາເອົາປ່າສະຫງວນພູພຽງນາກາຍ ແລະປ່າສະຫງວນນ້ຳເທີນ ທີ່ໄດ້ສະເໜີມານັ້ນ ລວມເຂົ້າກັນເປັນປ່າສະ

ທຽວນາກາຍນຳເທີນອັນດຽວ. ໃນ ເດືອນຕຸລາ 1993, ປ່າສະຫງວນດັ່ງກ່າວ ກໍໄດ້ປະກາດຢ່າງເປັນທາງການ ໄປພ້ອມໆກັບປ່າສະຫງວນອື່ນໆອີກ 17 ແຫ່ງໃນທົ່ວປະເທດ ລວມໃສ່ປ່າສະຫງວນສອງແຫ່ງທີ່ສະເໜີເພີ່ມໃນປີ 1995-96 ຊຶ່ງກວມເອົາ 12,5% ຂອງເນື້ອທີ່ປະເທດ.

ນອກນັ້ນ, ໃນເວລາເຈລະຈາບົດຊ່ວຍຈຳເພື່ອສ້າງໂຄງການ, ລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດບັນຫາຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ຊຶ່ງມີ: i) ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ 17 ບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມອອກ; ii) ນ້ຳຖ້ວມຕາມເຊບັ້ງໄຟ; iii) ການປ່ຽນແລວເສັ້ນທາງ 8 ເບ ອອກຈາກເຂດນ້ຳຖ້ວມ; ແລະ iv) ການສ້າງມາດຕະການແກ້ໄຂຜົນກະທົບ ແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນການເສຍຫາຍຂອງພືດແລະສັດປ່າ ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມແລະລຸ່ມເຂື່ອນນາກາຍ.

ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງທະນາຄານ ໂລກແລະການປະເມີນຜົນສິ່ງແວດລ້ອມຄັ້ງທຳອິດ

ໃນທ້າຍປີ 1994, ລັດຖະບານໄດ້ເຊີນເອົາທະນາຄານໂລກມາຮ່ວມ, ທັງໃນຖານະຜູ້ສະໝອງທຶນໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ທັງເປັນຜູ້ຄຳປະກັນຄວາມສ່ຽງຂອງປະເທດ. ຄະນະຜູ້ແທນທີ່ມາເຮັດວຽກຄັ້ງທຳອິດ ເຫັນວ່າມັນມີຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຕ້ອງດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ເພື່ອຕີລາຄາໂຄງການ. ວຽກປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມຕື່ມ ໄດ້ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ຖືກຕາມນະໂຍບາຍແລະທິດທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງທະນາຄານໂລກ. ກຸ່ມໄຟຟ້ານຳເທີນ 2 ໄດ້ວ່າຈ້າງ ບໍລິສັດທີມ (TEAM) ຈາກປະເທດໄທ ເພື່ອມາກະກຽມບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ພິມອອກໃນເດືອນ 11 ປີ 1994. ບໍລິສັດທີມໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກບໍລິສັດໄຟຟ້າຝະລັ່ງແລະບໍລິສັດຊະເມັກ ກໍໄດ້ເກັບກຳຂ່າວສານອຸທິກກະສາດຂອງນຳເທີນ ແລະດຳເນີນການສຳຫຼວດ

ໃນລະດູແລ້ງຂອງປີ 1994 ແລະປີ 1995. ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳມາໄດ້, ບົດລາຍງານ ປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍໄດ້ເຮັດສຳເລັດ ໃນເດືອນເມສາ 1995. ໃນເດືອນພະຈິກ 1995, ທະນາຄານໂລກ ກໍ ໄດ້ສະເໜີລາຍການຂອງບັນຫາເດີນ ລວມເອົາ ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນການສຶກສາທາງເລືອກ ເພື່ອຈັດຄວາມສຳຄັນຂອງການຜະລິດໄຟຟ້າ, ການວິໄຈຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດ ແລະໂຄງການສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ.

ໂຄງການສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມນຳເທີນ

ໃນເດືອນ 11 ປີ 1996, ຄະນະຜູ້ແທນທະນາຄານໂລກ ໄດ້ວາງກອບສຳລັບໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານລາວ ທີ່ເອີ້ນວ່າ “ໂຄງການສັງຄົມ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມນຳເທີນ” (NTSEP), ທີ່ຈະໄດ້ທຶນຈາກສິນເຊື່ອທຶນຊ່ວຍເຫຼືອພັດທະນາສາກົນ (IDA) ໂດຍຖືວ່າ ເປັນຫຸ້ນຂອງລັດຖະບານລາວ ໃນໂຄງການນຳເທີນ 2, ເມື່ອກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ຮັບທຶນນັ້ນ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນພັດທະນາສັງຄົມ. ການສຶກສາເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ກຳນົດຜົນກະທົບປີ້ນອ້ອມຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ. ການສຶກສາດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ສ້າງແລວທາງທຽວຂອງສັດລະຫວ່າງປ່າສະຫງວນຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ອ້ອມແອ້ມໂຄງການ. ນອກນັ້ນ, ທະນາຄານໂລກ ຍັງໄດ້ຫາທຶນ ເພື່ອພັດທະນາແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນນາກາຍນຳເທີນ. ອົງການອະນຸລັກທຳມະຊາດສາກົນໄດ້ຮ່ວມກັບອົງການອະນຸລັກສັດປ່າໂລກ (WCS) ເພື່ອສ້າງແຜນດັ່ງກ່າວ. ເມື່ອໄດ້ຮັບການຄຳປະກັນໂຄງການ ຈາກທະນາຄານໂລກແລ້ວ, ວຽກທີ່ໄດ້ເຮັດມາໃນ ໂຄງການສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມນຳເທີນ ກໍໄດ້ຮັບທຶນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ທຶນດັ່ງກ່າວຈະເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານສປປລາວ ລິເລີ້ມການວາງແຜນລະອຽດຕາມແຜນຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ, ຈະເຮັດ

ໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງຄົນ ທີ່ຟັງໂຫຼເຂົ້າມາ ໂດຍຕິດພັນ ກັບວຽກໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນແຮງງານຂອງ ໂຄງການ ແລະມີທຶນເພີ່ມ ເພື່ອສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ.

ການສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງ ແວດລ້ອມ (EAMP)

ເມື່ອແຜນຄຸ້ມຄອງ ສຳລັບປ່າສະຫງວນ ນາ ກາຍນ້ຳເທີນ ໄດ້ກະກຽມມາແລ້ວແລະຮູບແບບຂອງ ໂຄງການສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມນ້ຳເທີນ ໄດ້ກຳນົດ ອອກມາ, ກຸ່ມໄພຟ້ານນ້ຳເທີນ 2 ກໍ່ເລີ້ມຊອກຫາ ບໍລິສັດ ເພື່ອກະກຽມບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຄົບຖ້ວນ.

ບໍລິສັດຊີເຕັກສາກິນ, ປະເທດໄທ ໂດຍ ສົມທົບກັບບໍລິສັດຊິນຄະແລ (Sinclair Knight Merz) ກໍ່ໄດ້ຖືກເລືອກມາເປັນຜູ້ສ້າງ ບົດປະເມີນຜົນ ກະທົບແລະແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ຮ່າງສະບັບ ທຳອິດຂອງບົດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເຮັດສຳເລັດໃນເດືອນເມ ສາ 1997. ຮ່າງບົດດັ່ງກ່າວ ກໍ່ໄດ້ສະເໜີໃຫ້ທະນາ ຄານໂລກ ແລະອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ຂອງ ລັດຖະບານ ເພື່ອກວດກາເບິ່ງ ລວມທັງ ອົງການວິ ທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ແລະກະຊວງອຸດສາຫະກຳແລະ ຫັດຖະກຳ. ເພື່ອຕອບສະໜອງກັບຄຳເຫັນ ແລະ ຄຳ ແນະນຳຈາກທະນາຄານໂລກແລະອົງການລັດຕ່າງໆ, ກໍ່ໄດ້ມີການວ່າຈ້າງ ໃຫ້ດຳເນີນການສຶກສາເພີ່ມຕື່ມ ເພື່ອຕີລາຄາຄ່າບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມແລະເສດ ຖະກິດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດນັ້ນ ໃຫ້ເລິກເຊິ່ງຕື່ມ. ໃນນີ້ລວມ ເອົາຂ່າວສານເພີ່ມຕື່ມ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບນ້ຳຈາກ ການຄາດແບບ (modelling) ມາກ່ອນນັ້ນ, ກຳນົດ ຄຸນນະພາບນ້ຳຢູ່ເຊບັງໄຟ, ອະທິບາຍແບບອຸທິກ ກະສາດ, ສະເໜີເລື່ອງການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳ,

ແລະປັບປຸງຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນທາງນ້ຳ ທີ່ອີງໃສ່ການສຳຫຼວດປາເພີ່ມຕື່ມ.

ຮ່າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບທີສອງ ໄດ້ອອກມາ, ໃນປີ 2000 ແລະສະບັບທີສາມໃນປີ 2001. ຮ່າງບົດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ອີງໃສ່ຄຳເຫັນແລະຄຳສະ ເໜີຕໍ່ບົດກ່ອນທີ່ໄດ້ຮັບມາ, ຜົນຂອງການສຶກສາແລະ ການປ່ຽນແປງ ໃນການອອກແບບຕ່າງໆຂອງໂຄງ ການມາແຕ່ປີ 1997. ການປ່ຽນແປງຂອງການອອກ ແບບ ໄດ້ອີງໃສ່ຂໍ້ສະເໜີຂອງການໄພຟ້າຝ່າຍຜະລິດ ແຫ່ງປະເທດໄທ ສະເໜີໃຫ້ໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ເປັນ ໂຄງການທີ່ຜະລິດໄພຟ້າປານກາງ ຫຼາຍກວ່າເປັນ ໂຄງການ ທີ່ຜະລິດໄພຟ້າພື້ນຖານ. ຕໍ່ແບບດັ່ງກ່າວ ອັນຕົ້ມທີ່ສຳຄັນມີ: i) ປັບປຸງລະບົບດຳເນີນໂຄງການ ເພື່ອຢຸດການຜະລິດເມື່ອນ້ຳຈະຂຶ້ນຖ້ວມເຊບັງໄຟ ii) ການປ່ອຍນ້ຳລົງກ້ອງເຂື່ອນນາກາຍ; iii) ການ ປັບປຸງການອອກແບບເຄື່ອງປ່ອຍນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ ຄຸນນະພາບນ້ຳດີຂຶ້ນເພື່ອປ່ອຍລົງຕາມນ້ຳເທີນກໍ ຄືເຊບັງໄຟ; iv) ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ທີ່ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຕື່ມ ແລະ v) ມາດຕະການ ປັບປຸງຄວາມສາມາດດ້ານການຈັດຕັ້ງ ຂອງລັດຖະ ບານ ສປປລາວ ເພື່ອເຮັດວຽກກັບໂຄງການ. ຮ່າງ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບທີ 4 ແມ່ນ ບໍລິ ສັດຊີເຕັກ ເປັນຮ່າງໃນເດືອນ 3/2003 ປັບປຸງສະບັບ ກ່ອນແລະສັງລວມເອົາຄຳເຫັນ ຂອງແຕ່ລະພາກ ສ່ວນ ເຂົ້ານຳ ລວມທັງຄຳເຫັນຂອງທະນາຄານໂລກ ແລະຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານກັນກອງ. ດຣ. ຈອນປີເຊີ, ໄດ້ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ກະກຽມຮ່າງບົດປະເມີນຜົນ ກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງ ແວດລ້ອມ ສະບັບທີ 5. ຊ່ຽວຊານຜູ້ອື່ນໆ ທີ່ມີລາຍ ຊື່ໃນເອກກະສານຂັດຕິດ B ກໍ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ມາໝົດ.

**ບັນດາເອກກະສານ ກ່ຽວກັບການປົກ
ປັກຮັກ ສາສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ: ບົດ
ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ
ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນພັດ
ທະນາສັງຄົມ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານ
ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ**

ໃນໄລຍະພັດທະນາໂຄງການ, ມັນເກີດມີ
ຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຮັດການສຶກສາເພີ່ມ. ການ
ສຶກສາເພີ່ມຕື່ມມີ ແຜນດຳເນີນງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ
ປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ພົມອອກທຳອິດໃນປີ 1997, ບັບປຸງ
ໃນປີ 1999 ແລະປີ 2000 ແລະການສ້າງແຜນພັດ
ທະນາຊົນເຜົ່າ ໃນປີ 2002. ໃນປີ 1998, ອົງການ
ອະນຸລັກທຳມະຊາດສາກົນ ໄດ້ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງ
ແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ສຳລັບປ່າສະຫງວນນາກາຍ
ນ້ຳເທີນ ໃນເດືອນພຶດສະພາ 1998 ແລະລັດຖະ
ບານ ໄດ້ອອກແຜນປະຕິບັດງານ ທີ່ໄດ້ປັບປຸງມາ ໃນ
ປີ 2000. ແຜນຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນນາກາຍນ້ຳ
ເທີນ, ທີ່ໄດ້ປັບປຸງມາໃນປີ 1999, ແລະແຜນ
ປະຕິບັດງານສະບັບປັບປຸງ ໄດ້ກາຍເປັນພື້ນຖານເພື່ອ
ພັດທະນາ ໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານການຄຸ້ມ
ຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ສະບັບທຳອິດໃນປີ
2002, ຊຶ່ງໄດ້ປັບປຸງຕື່ມໃນປີ 2003.

ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະ
ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນພັດທະນາ
ສັງຄົມ (ຊຶ່ງລວມເອົາແຜນດຳເນີນງານຍົກຍ້າຍຈັດ
ສັນປະຊາຊົນ ແລະ ແຜນພັດທະນາຊົນເຜົ່າ) ແລະ
ໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດ
ລ້ອມແລະສັງຄົມ ໄດ້ກາຍເປັນຊຸດເອກກະສານ ທີ່
ແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ທີ່ມາຈາກ
ໂຄງການ. ບົດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ ການວິໄຈ ການສຶກສາຊຶ່ງ
ໄດ້ດຳເນີນແລະປັບປຸງມາແຕ່ຕົ້ນ ຂອງການພັດທະ
ນາໂຄງການ. ເອກກະສານທັງໝົດ ໄດ້ຜ່ານການ
ກວດກາຢ່າງເລິກຊຶ່ງຈາກຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ລວມທັງ

ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ, ລັດຖະ
ບານສປປລາວ ແລະທະນາຄານໂລກ.

ເອກກະສານ ສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມຂອງ
ໂຄງການ ໄດ້ເຮັດມາເພື່ອແກ້ໄຂຕາມຄວາມຕ້ອງ
ການຂອງ ລັດຖະບານສປປລາວ ແລະ ທະນາຄານ
ໂລກ.

ເອກກະສານເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ແກ້ໄຂຄວາມຈຳເປັນ
ຕ່າງໆ. ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນບົດ
ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນການ
ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ບັນຫາປ່າສະຫງວນນາກາຍ
ນ້ຳເທີນ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນດັ່ງກ່າວ
ໄດ້ມີໃນ ໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານການຄຸ້ມ
ຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ, ບັນຫາສັງຄົມແລະ
ຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ແມ່ນມີໃນແຜນພັດທະນາ
ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ໃນແຜນດຳເນີນງານຍົກ
ຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ, ສ່ວນເລື້ອງເຜົ່າ ກໍໄດ້ຍົກຂຶ້ນ
ໃນແຜນພັດທະນາຊົນເຜົ່າ. ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນເອກກະ
ສານທີ່ຊ້ຳກັນແລະຫຼາຍ, ບັນຫາທີ່ຍົກຂຶ້ນໃນເອກ
ກະສານໜຶ່ງ ຈະບໍ່ຂຽນຊ້ຳອີກໃນເອກກະສານອື່ນ.
ຜູ້ອ່ານ ຈະຕ້ອງມີເອກກະສານທີ່ຖືກຕ້ອງ ເພື່ອເຂົ້າ
ໃຈບັນຫາ, ຜົນກະທົບແລະວິທີການແກ້ໄຂສະເພາະ
ຊຶ່ງໂຄງການຈະໄດ້ເຮັດ.

ນອກຈາກ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດ
ລ້ອມແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນ
ພັດທະນາສັງຄົມ ແລະໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດ
ງານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມແລ້ວ ຍັງ
ມີ ບົດສະຫຼຸບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
ອີກດ້ວຍ. ເອກກະສານສະບັບທີ່ເຮັດເປັນຫົວໜຶ່ງ
ຕ່າງຫາກນີ້ ໄດ້ເປັນບົດສັງລວມແບບຮອບດ້ານ ບົດ
ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະແຜນການຄຸ້ມ
ຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນພັດທະນາສັງຄົມ ແລະ
ໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດ
ລ້ອມແລະສັງຄົມ ແລະເປັນບົດສະຫຼຸບຍ້ອງໂຄງ
ການ.

ການຈັດລຽງບົດລາຍງານ

ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ສະເໜີຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຍ້ອນໂຄງການ ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ ແລະດຳເນີນໂຄງການ ແລະມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ມັນລວມເອົາ: i) ລາຍລະອຽດ ຂອງສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີຢູ່ແລະ ການກຳນົດບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມອັນສຳຄັນ; ii) ຕີ ລາຄາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຈະ ເກີດຂຶ້ນ; iii) ການສະເໜີສິ້ນໆ ກ່ຽວກັບບັນຫາແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ແລະ iv) ຊອກຫາໂອກາດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງ, ຫຼຸດຜ່ອນແລະຊົດເຊີຍຜົນກະທົບດັ່ງ ກ່າວ ແລະຊອກຫາໂອກາດ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບສິ່ງ ແວດລ້ອມໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ຫົວຫນຶ່ງ, ເອກກະສານຕົ້ນຕໍ, ມີຫົກພາກ ດັ່ງນີ້:

ພາກ 1 - ພາກສະເໜີ: ຄວາມເປັນມາຂອງ ໂຄງການ ທີ່ອະທິບາຍໂຄງການໂດຍຫຍໍ້. ມັນໄດ້ສະ ເໜີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງມີໂຄງການ ໂດຍຈະສຸມໃສ່ ຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ລວມທັງຄວາມຮັບໄດ້ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະສັງຄົມ. ພາກນີ້ຍັງສະເໜີໃຫ້ຜູ້ອ່ານເຫັນ ນະໂຍ ບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍແລະການປົກຄອງ ຂອງ ລັດຖະບານ.

ພາກ 2 - ການວິໄຈທາງເລືອກ ແລະ ການ ອະທິບາຍໂຄງການ: ໄດ້ອະທິບາຍທາງເລືອກຂອງ ໂຄງການແລະ ເຫດຜົນ ທີ່ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ສະເໜີມາ. ມັນຍັງໄດ້ສະເໜີສ່ວນປະກອບຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການ ໂດຍລະອຽດ. ຈາກນັ້ນ ຍັງໄດ້ໃຫ້ ລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບການສ້າງ, ການດຳເນີນແລະ ມອບໂຄງການ. ສຸດທ້າຍໄດ້ສະເໜີລາຍລະອຽດກ່ຽວ ກັບເຂດສຶກສາ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາເພື່ອຕີລາຄາຜົນ ກະທົບຈາກໂຄງການ.

ພາກ 3 - ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງ ແວດລ້ອມ ໄດ້ຍົກບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນລະດັບ

ໂລກແລະພາກພື້ນ ທີ່ຕິດພັນກັບໂຄງການ ເຊັ່ນ ສະພາບເຮືອນແກ້ວແລະຊີວະນາໆພັນ. ຈາກນັ້ນ ການວິໄຈ ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ພື້ນຖານ, ຜົນກະທົບຕ່າງໆຂອງໂຄງການ ແລະມາດ ຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ສຳລັບໄລຍະກໍ່ສ້າງແລະ ດຳເນີນໂຄງການ.

ພາກທີ 4 - ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງ ດ້ານສັງຄົມ ໄດ້ສະເໜີຫຍໍ້ສະພາບສັງຄົມ, ຜົນ ກະທົບດ້ານສັງຄົມ ແລະວິທີເອົາມາດຕະການແກ້ໄຂ ແລະຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາດ້ານສັງຄົມ ເຂົ້າໃນການອອກ ແບບໂຄງການ ໃນເຂດຕ່າງໆຂອງໂຄງການ.

ພາກທີ 5 - ການປົກສາຫາລືກັບມວນຊົນ ແລະເຜີຍແຜ່ຂ່າວສານ ໄດ້ອະທິບາຍຂະບວນການ ເຜີຍແຜ່ຂ່າວສານກ່ຽວກັບໂຄງການ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ, ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຕົ້ນຕໍຈາກການບັນຍາຍ ສະຫຼຸບແລະກອງປະຊຸມຕ່າງໆ ແລະວິທີການສັງລວມ ເອົາ ຄຳຄິດຄຳເຫັນທີ່ໄດ້ມາ ເຂົ້າໃນການອອກແບບ ໂຄງການ.

ພາກ 6 - ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ ສະຫຼຸບ ເນື້ອໃນຂອງແຜນຫຼຸດຜ່ອນແລະຄຸ້ມຄອງສິ່ງ ແວດລ້ອມ. ມັນຍັງກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຕໍ່ໂຄງການ ແລະວາງແຜນງານ ພື້ນຖານ ແລະລວມເອົາການຄຸ້ມຄອງທີ່ປັບໄດ້ອັນ ສຳຄັນ.

ຫົວຫນຶ່ງ ຂອງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊຶ່ງແມ່ນເອກກະສານຂັດຕິດ, ບັນຈຸດ້ວຍເອກກະສານ ສະໜັບສະໜູນບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ຍົກຂຶ້ນໃນເອກກະ ສານຕົ້ນຕໍ.

ບົດສະຫຼຸບໄດ້ເສັງລວມເອົາຜົນກະທົບດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມຕົ້ນຕໍ ລວມໃສ່ກັບມາດຕະການຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບແລະແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ ອອກແບບມາ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົນກະທົບດັ່ງນັ້ນ ຫນ້ອຍ ລົງ.

ຫົວຫນຶ່ງສອງຂອງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ,

ແມ່ນເອກກະສານຂັດຕິດ ຊຶ່ງມີເອກກະສານສະໜັບສະໜູນບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ຍົກຂຶ້ນໃນເອກກະສານຫຼັກ.

ໃນບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມນີ້, ຄຳສັບລາວ ຈະມີ ນ້ຳ, ເຊແລະຫ້ວຍ. ທັງໝົດນີ້ ໃນພາສາລາວ ໝາຍເຖິງສາຍນ້ຳ. ເພື່ອ ຫຼີກລ້ຽງການເວົ້າຫຼາກຫຼາຍ ເທື່ອ ພາສາອັງກິດໄດ້ໃຊ້ຄຳວ່າສາຍນ້ຳ (river) ຈຶ່ງ ບໍ່ໄດ້ຕື່ມໃສ່ ຊື່ລາວອີກເຊັ່ນຂຽນ "ນ້ຳເທີນ Nam Theun ແທນທີ່ຈະໃສ່ Theun river" ເຊັ່ນດຽວກັນນີ້ ສຳລັບຄຳສັບ "ບ້ານ" (village) ກໍໃຊ້ທົ່ວໄປໃນ ບົດ ປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະແຜນການ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເຂດອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ ຫຼືເຂດ ສະຫງວນ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍອັນດຽວກັນ ໃນ

ເອກກະສານເຫຼົ່ານີ້ ແລະສາມາດປຸງນອແທນກັນໄປ ມາໄດ້.

ຂະບວນການຄຳຖາມຄຳຕອບ

ເອກກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນເອກກະສານ ສະບັບຫຼ້າສຸດຂອງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ ມວນຊົນປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນ. ຄຳເຫັນແລະຄຳ ຖາມ ສາມາດສົ່ງໄປໃຫ້ໂຄງການໄດ້ກ່ອນວັນທີ 30 ເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2004 ຕາມນີ້: camp@namtheun2.com. ຄຳຕອບຈະໄດ້ສັງລວມຢູ່ ໃນເອກກະສານຄຳຖາມແລະຄຳຕອບ ຊຶ່ງຈະອອກໃນ ເວັບໄຊຂອງໂຄງການ www.namtheun2.com.